

บทที่ 5

บทสรุป และ ข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ในปัจจุบัน การดำเนินการสืบสวนสอบสวน หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานในการดำเนินคดีอาญาบางประเภท เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำเนินการจำเป็นต้องใช้เทคนิค และวิธีการสืบสวนสมัยใหม่ เช่น การดักฟังทางโทรศัพท์ (wiretapping) ทั้งนี้ เนื่องเพราะการประกอบอาชญากรรมนั้น ผู้กระทำความผิดได้อาศัยประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ ประกอบกับการประกอบอาชญากรรม ในความผิดสำคัญที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสังคม ผู้กระทำผิดมักร่วมกันกระทำความผิดในลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม (organized crime) ลักษณะของการร่วมกระทำความผิดมีความลับซับซ้อน ยากแก่การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะแสวงหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิด หากใช้วิธีการสืบสวนตามแบบปกติ ซึ่งการใช้เทคนิคหรือวิธีการสืบสวนสอบสวนสมัยใหม่ อาจจะมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพบางอย่างของบุคคล แต่ในบางกรณีรัฐก็มีความจำเป็นต้องใช้วิธีการดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมส่วนรวม การดักฟังทางโทรศัพท์ ก็เป็นเทคนิคการสืบสวนคดีสมัยใหม่ อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิในการสื่อสาร (Right to Communication)

ในสหรัฐอเมริกา เป็นประเทศหนึ่งที่มีรัฐธรรมนูญสหรัฐ จะไม่ได้บัญญัติคุ้มครองสิทธิในการสื่อสารของบุคคลไว้โดยตรง แต่จากการตีความของศาลสูงสหรัฐอเมริกา ในคดี Katz V. United States 389 U.S. 347, 88 S.Ct. 507 L. Ed 2^d 576 (1967) ซึ่งยังคงเป็นบรรทัดฐานมาจนถึงปัจจุบัน ว่าบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 (The Fourth Amendment) ขยายความคุ้มครองถึงสิทธิส่วนตัว (Right of Privacy) ในการสื่อสารของบุคคล นอกจากนี้ยังมี กฎหมายที่บัญญัติให้ความคุ้มครองแก่สิทธิส่วนตัวในการสื่อสาร คือ The Federal Communications Act of 1934 โดยมาตรา 605 แห่งกฎหมายนี้บัญญัติในส่วนหนึ่งว่า "ห้ามมิให้บุคคลใดโดยมิได้รับอนุญาตจากผู้ส่งข่าวสาร กักการสื่อสารใดๆ และเปิดเผยความลับ หรือพิมพ์เผยแพร่ความมืออยู่ ข้อความ เนื้อหาสาระ หรือความหมายแห่งการสื่อสารที่กักนั้นต่อบุคคลอื่น แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีกฎหมายที่บัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐทำการดักฟังทางโทรศัพท์

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและสืบหาอาชญากรรมที่ร้ายแรงบางประเภทได้ คือ The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act of 1968 โดยกฎหมายฉบับนี้ได้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 605 แห่ง the 1934 Federal Communication Act โดยมีบทบัญญัติให้อำนาจศาล ในการอนุญาต ให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายแห่งสหรัฐ และมลรัฐดักฟังทาง โทรทัศน์ ในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาร้ายแรงบางประเภทตามที่ระบุไว้

สำหรับประเทศไทย เสรีภาพในการสื่อสารได้รับการรับรองคุ้มครองไว้ โดยบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 มาตรา 39 ซึ่งบัญญัติว่า

"บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อถึงกัน รวมทั้งการกระทำ ด้วยประการอื่นใด เพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อถึงกันจะกระทำ มิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือ ศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ"

อย่างไรก็ตาม แม้วรรคท้ายของรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าว จะเปิดโอกาสให้มีการดัก ฟังทางโทรทัศน์ อันถือเป็นการตรวจ การกักการสื่อสารโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ได้ แต่ตามกฎหมายไทยก็ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ให้อำนาจ เจ้าอาศัยพนักงานของรัฐในการ ดักฟังทางโทรทัศน์ แม้จะเป็นการกระทำเพื่อป้องกัน หรือสืบหาอาชญากรรม อันเป็นประโยชน์ ต่อสาธารณชนก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลับมีกฎหมายที่บัญญัติเอาโทษกับบุคคลใด (รวมทั้งเจ้า พนักงานด้วย) ในการดักฟังทางโทรทัศน์¹ อันอาจเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงาน ในการสืบสวนคดีอาญา โดยใช้วิธีการดักฟังทางโทรทัศน์เพระป้องกันการประกอบอาชญา กรรมได้พัฒนาไปมาก โดยมีการประกอบอาชญากรรมในลักษณะเป็นองค์กร (organized crime) จึงยากที่จะสืบสวนโดยใช้วิธีการอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน หากกฎหมายใน ปัจจุบันยังคงมีลักษณะที่ไม่เอื้ออำนวยให้ เจ้าพนักงานของรัฐทำการดักฟังทางโทรทัศน์ แม้จะ กระทำโดยมีเหตุผลเพียงพอ กล่าวคือ เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และสืบหา อาชญากรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนก็ตาม เจ้าพนักงานของรัฐผู้กระทำการดักฟังทาง

¹ พระราชบัญญัติโทรเลขและโทรทัศน์ พ.ศ. 2477 มาตรา 24 และ ประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 163

โทรทัศน์อาจถูกฟ้องร้องในทางอาญาตามพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรทัศน์ พ.ศ. 2477 และประมวลกฎหมายอาญามาตรา 163 และหากจะปล่อยให้เจ้าพนักงานของรัฐทำการดักฟังทางโทรทัศน์โดยพลการ โดยขาดหลักประกันทางกฎหมายดังกล่าวน่าจะก่อให้เกิดผลเสียต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการสืบสวนสอบสวนเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลย อันเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เจ้าพนักงานของรัฐอาจจำเป็นต้องใช้วิธีการดักฟังทางโทรทัศน์ ซึ่งการกระทำดังกล่าวมีผลเป็นการล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะเสรีภาพในการสื่อสาร อีกทั้งเจ้าพนักงานของรัฐ ผู้กระทำการดังกล่าว อาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีได้ เนื่องจากในปัจจุบันไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดรองรับให้กระทำการดังกล่าวได้ ดังนั้นเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงาน และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย รวมทั้งการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาใหม่ เพื่อกำหนดขอบเขต หลักเกณฑ์ วิธีการ และการควบคุมในการให้อำนาจเจ้าพนักงานของรัฐ ในการดักฟังทางโทรทัศน์ที่ชัดเจน และแน่นอน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 105² ควรบัญญัติเพิ่มเติมให้

² ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 105 จดหมาย ไปรษณีย์บัตร โทรเลข สิ่งพิมพ์หรือเอกสารอื่นซึ่งส่งทางไปรษณีย์และโทรเลข จากหรือถึงผู้ต้องหาและจำเลยยังมีได้ส่ง ถ้าเจ้าหน้าที่ต้องการเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน ได้ส่วนมูลฟ้อง พิจารณาหรือกระทำอย่างอื่นตามประมวลกฎหมายนี้ ให้ขอคำสั่งจากศาลถึงเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์โทรเลขให้ส่ง เอกสารนั้นมา

ถ้าอธิบดีกรมตำรวจหรือข้าหลวงประจำจังหวัดเห็นว่า เอกสารนั้นต้องการใช้ เพื่อการดังกล่าวแล้ว ระหว่างที่ขอคำสั่งต่อศาลมีอำนาจขอให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายไปรษณีย์โทรเลขเก็บเอกสารนั้นไว้ก่อน

บทบัญญัติแห่งมาตรานี้ ไม่ใช่ถึงเอกสารติดต่อระหว่างผู้ต้องหา หรือจำเลย กับทนายความผู้ยื่น

ครอบคลุมถึงกรณีที่เจ้าพนักงานจำเป็นต้องใช้วิธีการดักฟังทางโทรศัพท์ในการสืบสวนสอบสวนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

2. พระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 ควรบัญญัติเพิ่มเติมในมาตรา 24 และมาตรา 25³ ในทำนองว่าบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าวไว้ใช้บังคับกับเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการโทรศัพท์ ซึ่งกระทำการดักฟังทางโทรศัพท์ตามที่ได้รับอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้รับกับการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 105 ดังกล่าวในข้อ 1

3. บัญญัติกฎหมายขึ้นอีก 1 ฉบับ โดยให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดขอบเขตในการอนุญาตให้เจ้าพนักงานดักฟังทางโทรศัพท์ในการสืบสวนสอบสวน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

เหตุผลที่ผู้เขียนเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 105 และพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 ดังกล่าวในข้อ 1 และข้อ 2 ข้างต้น ก็เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับหลักประกัน การใช้อำนาจกระทำการดังกล่าวของเจ้าพนักงาน เพื่อจะไม่ทำให้เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 163 และพระราชบัญญัติโทรเลข และโทรศัพท์ พ.ศ. 2477 มาตรา 24 ดังกล่าวมาแล้ว

อย่างไรก็ตามการที่ผู้เขียนเสนอให้มีการบัญญัติกฎหมายขึ้นอีก 1 ฉบับ โดยให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดขอบเขตในการอนุญาตให้เจ้าพนักงานดักฟังทางโทรศัพท์ ในการสืบสวนสอบสวน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมดังกล่าวนั้น ก็

³ พระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477

มาตรา 24 ผู้ใดใช้อุบายอย่างใดๆ โดยมีขอบด้วยกฎหมาย เพื่อลวงรู้หรือติดต่อถึงกัน ซึ่งเนื้อความในข่าวสารโทรศัพท์ใดๆ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 25 ผู้ใดเอาความหมายของอาณัติสัญญาณ หรือข่าวสาร โทรเลข โทรศัพท์ ทั้งหมด หรือบางส่วน ไปแพร่กระจายแก่บุคคลใดๆ ผู้ไม่มีสิทธิจะรู้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เนื่องจากข้อเสนอนี้ในข้อ 1 และข้อ 2 เป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น แต่ปัญหาการดักฟังทางโทรศัพท์โดยเจ้าพนักงาน เป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน ผู้เขียนจึงเห็นว่าสมควรออกกฎหมาย เพื่ออนุญาตให้เจ้าพนักงานของรัฐใช้วิธีการดักฟังทางโทรศัพท์ในการสืบสวนสอบสวนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม สำหรับประเทศไทยในอนาคตเพื่อเป็นการกำหนดรายละเอียด และวิธีการในทางปฏิบัติในการขออนุญาตดักฟังทางโทรศัพท์โดยเจ้าพนักงาน ตลอดจนกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจกระทำการดักฟังทางโทรศัพท์ของเจ้าพนักงาน ให้ชัดเจนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ทั้งนี้เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน ได้เปิดช่องไว้ในวรรคท้ายของมาตรา 39⁴ ในทำนองที่อนุญาตให้มีการกัก หรือเปิดเผยการสื่อสาร รวมทั้งการกระทำด้วยประการอื่นใด เพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อถึงกันได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ สำหรับกฎหมายที่ควรจะมีการบัญญัติขึ้นเพื่อใช้บังคับเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ควรจะมีหลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

1. หลักเกณฑ์ทั่วไป กฎหมายดังกล่าวควรจะมีบทบัญญัติห้ามมิให้มีการดักฟังทางโทรศัพท์ในกรณีปกติ แล้วจึงกำหนดข้อยกเว้นที่จะอนุญาตให้มีการดักฟังทางโทรศัพท์โดยเจ้าพนักงานของรัฐได้ ในกรณีที่เป็น เช่น กรณีกระทำเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอันเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ทั้งนี้เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ที่จะไม่ถูกล่วงละเมิดได้โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร และในขณะเดียวกันก็จะเป็นการกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานของรัฐว่า จะกระทำการดังกล่าวได้ จะต้องเป็นหลักเกณฑ์อย่างไรบ้าง ซึ่งจะเป็นหลักประกันในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานด้วย ซึ่งข้อยกเว้นดังกล่าว ควรมีหลักเกณฑ์อะไรบ้าง จะได้กล่าวต่อไปในข้อ 2

⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 มาตรา 39 บัญญัติว่า

"บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการอื่นใด เพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ"

2. หลักเกณฑ์ที่เป็นข้อยกเว้นในการที่จะอนุญาตให้เจ้าพนักงานของรัฐ กระทำการ ดักฟังทางโทรศัพท์ได้

หลักเกณฑ์ในข้อนี้ควรประกอบด้วยหลักเกณฑ์ในการร้องขออนุญาต เพื่อทำการดักฟัง ทางโทรศัพท์ ได้แก่ บุคคลซึ่งอาจทำคำร้องขออนุญาตดักฟังทางโทรศัพท์ รายละเอียดแห่งคำร้อง ขออนุญาตดักฟังทางโทรศัพท์ องค์การที่ทำหน้าที่อนุญาตในการดักฟังทางโทรศัพท์ ซึ่งจะอนุญาตให้ ดักฟังทางโทรศัพท์ และองค์การที่ควบคุมตรวจสอบ การปฏิบัติงานในการดักฟังทางโทรศัพท์ของ เจ้าพนักงาน ว่าเป็นไปโดยถูกต้องหรือไม่

สำหรับบุคคลซึ่งอาจทำคำร้องขออนุญาตดักฟังทางโทรศัพท์ น่าจะได้แก่เจ้าพนักงานผู้ มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย เช่น เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา หรือ เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายพิเศษอื่นๆ ซึ่งมีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย เช่น เจ้า พนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (เจ้าพนักงาน ป.ป.ส.) ตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดแห่งคำร้องขออนุญาตดักฟังทางโทรศัพท์ น่าจะประกอบด้วย ข้อเท็จจริงที่จะเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาว่าจะอนุญาตให้ดักฟังทางโทรศัพท์หรือไม่ ซึ่งได้แก่

ก. ระบุเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายที่ทำคำร้อง และเจ้าพนักงานใน ระดับสูงผู้อนุญาตตามคำร้องนั้นมาในเบื้องต้นแล้ว

ข. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์ รวมทั้งรายละเอียดแห่งความผิด ซึ่งได้เกิดขึ้น กำลังกระทำ หรือจะกระทำ ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการดักฟังทางโทรศัพท์ในการสืบสวนสอบสวน รวมทั้งเหตุผลที่ต้องใช้วิธีการดังกล่าว เป็นต้นว่า ได้มีการสืบสวนสอบสวนโดยวิธีอื่น แล้วไม่ ประสพผลสำเร็จ หรือในกรณีดังกล่าวยังไม่เคยมีการใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนอย่างอื่น แต่พฤติการณ์ เป็นที่แน่ชัดว่าแม้หากจะได้ใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนอย่างอื่น ก็จะไม่ประสพผลสำเร็จ หรืออาจ จะเป็นอันตรายมากเกินไป ฯลฯ เป็นต้น

ค. ระบุระยะเวลาที่ขออนุญาตดักฟังทางโทรศัพท์ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังอาจกำหนดหลักเกณฑ์อนุญาตให้เจ้าพนักงานทำการดักฟังทางโทรศัพท์ ใน กรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน โดยยังไม่ได้รับอนุญาต เนื่องจากเจ้าพนักงานไม่อาจขออนุญาตก่อนทำการ ดักฟังทางโทรศัพท์ได้ทัน โดยอาจกำหนดให้ทำคำร้องขอให้รับรองการดักฟังทางโทรศัพท์ใน ภายหลังได้ ทั้งนี้จะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า กรณีใดบ้างที่ถือว่า เป็นกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน เพราะ

กรณีดังกล่าวถือเป็นข้อยกเว้นจากหลักเกณฑ์ทั่วไป ที่จะต้องให้ขออนุญาตก่อนทำการตัดผังทางโทรศัพท์จึงจะต้องกำหนดไว้ในชัดเจน

สำหรับระยะเวลาซึ่งจะอนุญาตให้ตัดผังทางโทรศัพท์ น่าจะกำหนดระยะเวลาในการอนุญาตให้ทำการตัดผังทางโทรศัพท์เป็นระยะเวลาที่พอสมควร ไม่นานจนเกินไป เพราะการตัดผังทางโทรศัพท์เป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นอย่างมาก และจะต้องระบุไว้ด้วย ว่าหากได้ทราบข้อมูลที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการตัดผังทางโทรศัพท์แล้ว การตัดผังทางโทรศัพท์จะสิ้นสุดลงโดยอัตโนมัติ แม้จะยังไม่สิ้นสุดระยะเวลาที่อนุญาตให้ตัดผังทางโทรศัพท์ก็ตาม นอกจากนี้ ยังอาจมีการขอขยายระยะเวลาในการตัดผังทางโทรศัพท์ได้ หากเกิดกรณีที่แม้จะสิ้นสุดระยะเวลาซึ่งอนุญาตให้ตัดผังทางโทรศัพท์ได้ในครั้งแรกแล้ว ยังไม่ได้รับผลเป็นที่พอใจหรือไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ในการตัดผังนั้น โดยมีบทบัญญัติกำหนดอนุญาตให้เจ้าพนักงานทำคำร้องขอขยายระยะเวลาในการตัดผังทางโทรศัพท์ได้ แต่ทั้งนี้ต้องมีข้อจำกัดว่าจะขอขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินกี่วัน และไม่เกินกี่ครั้ง เป็นต้น

สำหรับองค์กรที่ทำหน้าที่อนุญาตตามคำร้องขอทำการตัดผังทางโทรศัพท์ น่าจะได้แก่ศาล เนื่องจากเป็นเรื่องการกักการสื่อสารประเภทหนึ่งทำนองเดียวกันกับการกักการสื่อสารประเภทที่เป็นเอกสาร เช่น จดหมาย ไปรษณียบัตร โทรเลข ฯ ซึ่งต้องขออนุญาตจากศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 105 ดังนั้น การตัดผังทางโทรศัพท์จึงควรจะต้องขออนุญาตจากศาลเช่นเดียวกัน เหตุผลที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 105 บัญญัติให้การกัก การสื่อสารประเภทที่เป็นเอกสาร เจ้าพนักงานจะต้องขออนุญาตจากศาลนั้น ผู้เขียนคิดว่าคงเป็นเพราะว่า การกัก การสื่อสาร เป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล ดังนั้นศาลซึ่งเป็นองค์กรกลางและอิสระปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรอื่นจึงควรมีหน้าที่พิจารณาว่าจะอนุญาตให้กระทำได้หรือไม่ ไม่ควรให้หน่วยงานซึ่งอยู่ในฝ่ายบริหารด้วยกันเองเป็นผู้พิจารณา เพราะจะไม่เป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้เพียงพอ ดังนั้น การตัดผังทางโทรศัพท์ ซึ่งถือเป็นการกักการสื่อสารประเภทหนึ่ง และมีผลเช่นเดียวกับการกักการสื่อสารประเภทที่เป็นเอกสาร เนื่องจากจะทำให้ทราบข้อความแห่งการสื่อสารที่บุคคลติดต่อสื่อสารกันทั้งหมด เช่นเดียวกันก็ควรให้ศาลเป็นผู้พิจารณาอนุญาต ในทำนองเดียวกัน และองค์กรที่ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานในการตัดผังทางโทรศัพท์ของเจ้าพนักงานว่าเป็นไปโดยถูกต้องหรือไม่ ก็ควรเป็นศาลเช่นเดียวกัน โยมีเหตุผลทำนองเดียวกับเหตุผลข้างต้น โดยอาจกำหนดให้ทำรายงานผลการปฏิบัติงานต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

เป็นต้น

นอกจากนี้กฎหมายดังกล่าวควรมีบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญอื่นๆ อาทิเช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาและคำสั่ง ได้แก่ กระบวนการพิจารณาของศาลในการพิจารณาคำร้องขออนุญาตดักฟังทางโทรศัพท์ของเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย และการมีคำสั่งและอื่นๆ บทบัญญัติที่วางข้อกำหนดในการเก็บรักษาคำร้องขออนุญาตดักฟังทางโทรศัพท์ คำสั่งของศาลที่สั่งคำร้องดังกล่าว และเพ่งบันทึกเสียงที่ได้จากการดักฟังทางโทรศัพท์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในแง่ความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานดังกล่าว โดยอาจมีข้อกำหนดให้มีการเปิดเผยพยานหลักฐานดังกล่าว เพื่อป้องกันการแก้ไขเปลี่ยนแปลง และกำหนดผู้เก็บรักษาพยานหลักฐานดังกล่าว เป็นต้น

สำหรับบทบัญญัติดังกล่าว ควรกำหนดขอบเขตให้เจ้าพนักงานมีอำนาจดักฟังทางโทรศัพท์ ในความผิดฐานใดบ้างหรือไม่นั้น มีข้อนำพิจารณาเป็น 2 ประการ คือ

1. ควรจำกัดฐานความผิดในการดักฟังทางโทรศัพท์ เนื่องจากการดักฟังทางโทรศัพท์ เป็นการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน จึงควรอนุญาตให้กระทำได้ในเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นจริงๆ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของรัฐ เท่านั้น

2. ไม่ควรจำกัดฐานความผิดไว้ โดยให้อยู่ในดุลพินิจของศาลที่จะพิจารณาอนุญาตตามที่เห็นสมควร เนื่องจากอาจมีฐานความผิดบางอย่าง ซึ่งกฎหมายมิได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานร้องขอต่อศาล เพื่ออนุญาตให้ทำการดักฟังทางโทรศัพท์ แต่เจ้าพนักงานอาจมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการดังกล่าว เนื่องจากไม่สามารถแสวงหาพยานหลักฐานด้วยวิธีอื่นได้ ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจอนุญาตได้ในทุกฐานความผิด ตามที่เจ้าพนักงานร้องขอ

ผู้เขียนเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าว ไม่ควรจำกัดฐานความผิดในการที่จะอนุญาตให้เจ้าพนักงานดักฟังทางโทรศัพท์ โดยควรเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ เจ้าพนักงานกระทำได้ในทุกฐานความผิด เช่นเดียวกับการเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการอนุญาตให้เจ้าพนักงานทำการกัก และตรวจสอบจดหมาย ไปรษณีย์บัตร โทรเลข สิ่งพิมพ์ หรือเอกสารอื่น ซึ่งส่งทางไปรษณีย์ และ โทรเลข จากผู้ต้องหาหรือจำเลย ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 105

ข้อดี - ข้อเสีย หากมีการออกกฎหมายอนุญาตให้เจ้าพนักงานของรัฐใช้วิธีการดักฟังทางโทรศัพท์ ในการสืบสวนสอบสวน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้สำหรับประเทศไทยในอนาคต

ข้อดี เป็นหลักประกันในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานว่าการกระทำของตนมีกฎหมายรองรับให้อำนาจ และจะมีผลสืบเนื่อง ไปถึง เรื่องการนำเสนอพยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟังทางโทรศัพท์ ซึ่งจะทำให้พยานหลักฐานมีน้ำหนักน่ารับฟังยิ่งขึ้น

ข้อเสีย อาจเป็นช่องทางให้เจ้าพนักงานใช้อำนาจในทางที่ไม่ชอบ หรือเป็นช่องทางให้เจ้าพนักงานใช้วิธีการดังกล่าว ไปใช้ประโยชน์ในทางอื่น เช่น ทางการเมือง ซึ่งจะช่วยให้ล่วงรู้ความลับของพรรคการเมืองคู่แข่ง อย่างกรณีวอเตอร์เกตในอเมริกา เป็นต้น ซึ่งช่วยให้พรรครัฐบาลชนะในการต่อสู้ทางการเมืองกับพรรคคู่แข่งได้อย่างสบาย ⁵ สำหรับประเทศไทย เคยมีข่าวว่า เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2531 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น คือ พล.อ.มานะ รัตนโกเศศ พบว่า เครื่องโทรศัพท์ในห้องพักงานของตนถูกติดตั้งเครื่องดักฟัง โดยมีหลักฐานเนื่องจากได้ตรวจสอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยวิศวกร และ ไม่ปรากฏว่ามีหน่วยงานใดๆ ของรัฐบาลอ้างความรับผิดชอบ และอ้างอำนาจตามกฎหมายใด ⁶ กรณีดังกล่าว น่าสงสัยว่า เป็นการดักฟังทางโทรศัพท์เพื่อประโยชน์ทางการเมือง

ดังนั้น การที่จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่จะออกมาใหม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่แท้จริง คือ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมก็ขึ้นอยู่กับเจ้าพนักงานของรัฐว่า ได้ใช้ดุลพินิจตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้ นอกเหนือไปจากการใช้ตามเจตนารมณ์ หรือวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือไม่

แต่อย่างไรก็ตาม ตามข้อเสนอแนะในการให้ศาลเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาตคำร้องขอดักฟังทางโทรศัพท์ ก็คงจะเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงาน ผู้กระทำการดักฟังทางโทรศัพท์ว่า ได้กระทำตรงตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายให้อำนาจไว้หรือไม่ เป็นอย่างดี เพราะศาลเป็นองค์กรกลางและอิสระ ปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรอื่นใด จึงน่าจะเป็นทางแก้จุดบกพร่องหรือข้อเสียของกฎหมายที่จะออกมาได้เป็นอย่างดี

⁵ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ประจำวันอังคารที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2531, หน้า 3

⁶ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประจำวันพฤหัสบดีที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2531, หน้า 3